Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація вôдъ ч. 8 улица Чарнецкого.

Редакція ул. Франціŝканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймаются ся лишь франковані.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертаются ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвской“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Газеты Львôвской“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 196. | Нинѣ: Завтра: | гр. | Начало Інд. Маманта м., | рим. | Товіѣ Чест. Кр. | Второкъ 13 (1) вересня 1892. | Всходъ сонця 5 г. 36 м.; заходъ 6 г. 15 м. Баром. 768 терм. + 20 4° + 9 0°. | Рôкъ II.

Соймъ краєвый.

2-ге Засѣдане зъ дня 10 вересня 1892.

На початку засѣданя вôдчитано списъ петицій, мѣжъ котрыми отсѣ найважнѣйшѣ: Выдѣлъ повѣтовый въ Короснѣ о сталу субвенцію для школы господинь въ Ивоничи; — громада Сянокъ о розширене тамошнои женьскои школы на 8-клясову; — комітетъ ратунковый въ Наваріи о помôчь для погорѣлцѣвъ; — жителѣ громады Кошлякъ о оборону ихъ передъ здирствомъ упавшого Товариства кредитового мѣского у Львовѣ; — громада Винники пôдъ Жовквою о утворене зъ неи самостôйнои громады; — мѣсцева Рада шкôльна въ Давидовѣ о переобразоване тамошнои школы на триклясову; — товариство Братнои помочи слухачѣвъ політехніки о запомогу; — кôлька петицій о даръ зъ ласки; — Выдѣлъ повѣтовый въ Надвôрнôй о запомогу на будову дороги Надвôрна-Марковцѣ; — руска Бурса въ Терноподи и т. д. — По сѣмъ вôдчитано ще внесене пос. Вайґля о збôльшене числа пословъ зъ мѣстъ.

Зъ порядку дневного передано: справоздане Выдѣлу краєвого въ справѣ управильненя краєвыхъ вôдносинъ скарбовыхъ — комісіи буджетовôй; — справозданя о школахъ рôльничихъ, горальни, фôльварку и торфарни въ Дублянахъ и о пôдпираню будôвель водныхъ — комісіи господарства краєвого; — справоздане о петиціи громады Сервиръ о приняте на фондъ краєвый сумы 202 зр. 75 кр., припадаючихъ для громады Тернополя за удержуване Анны Волошинъ въ домѣ убогихъ — комісіи буджетовôй; — справозданя: о петиціяхъ кôлькохъ громадъ въ справѣ зниженя престацій на платнѣ учителѣвъ, въ справѣ петицій емеритованыхъ учителѣвъ и вдôвъ та сирôтъ по учителяхъ, а также о переобразованю женьскои школы въ Бродахъ — передано комісіи буджетовôй.

На внесене посла Меруновича ухвалено передати петицію комітету ратункового въ Наваріи комісіи буджотовôй до справозданя безъ друкованя єго.

На предложене Выдѣлу краєвого выбрано членами Рады надзыраючои Банку краєвого пп. Августа Горайского, ґр. Иос. Менциньского и дра Густ. Ромера.

Дальше вôдослано справозданя Выдѣлу краєвого: зъ фондôвъ пропінаційныхъ зъ прелімінаремъ на 1893 р. до комісіѣ буджетовои; о системізованю платнѣ машиністôвъ въ заведеню для божевôльныхъ въ Кульпарковѣ и въ шпитали св. Лазаря въ Краковѣ а также о будовѣ двохъ павільонôвъ на Кульпарковѣ — до комісіѣ буджетовои; въ справѣ пôльгъ леґалізаційныхъ — до комісіѣ правничои.

По сѣмъ приступлено до выборôвъ. Секретаряии выбрані: Тшецєскій, Пашковскій, Сѣчиньскій и Вікторъ. — Ревідентами: Антоневичь, Бобчиньскій, Кл. Дѣдушицкій, Гольдманъ, Ковальскій, Меруновичь, Ольпиньскій, Пальхъ, Сѣчиньскій, Семигиновскій, Шелискій, и Ник. Воляньскій. — Квесторами: Антоневичь, Голиѣвскій. Корытовскій и Ем. Торосевичь.

До комісіѣ буджетовои (18 членôвъ) выбрані мѣжъ иншими: Абрагамовичь, Ст. Бадені, Чижевичь, Дунаєвскій, Ковальскій, Мархвицкій, Романчукъ, Щепановскій, Заґурскій. — До комісіѣ господарства краєвого: (18 членôвъ) Антоневичь, Дидиньскій, Горайскій, Гноиньскій, Поляновскій, Пузина, Розенштокъ, Сапѣга, Стадницкій, Струшкевичь, Ром. Потоцкій, Шнель, Ив. Тарновскій. — До комісіѣ правничои (10 членôвъ): Дворскій, Фрухтманъ, Криницкій, Мадейскій, Рожанковскій, Вайґель и Цоль. — До комісіѣ петиційнои (24 членôвъ): Бараньскій, Барабашъ, Гаморакъ, Капрі, Кулачковскій, Меруновичь, Мізя, Охримовичь, Сѣрко, Шелискій, Тышковскій. — До комісіѣ адміністраційнои (8 членôвъ: Дворскій, Городискій Бр., Козебродскій, З. Козловскій, Пашковскій, Пілятъ, Телишевскій, Водзицкій Ант. Збышевскій, Землковскій. — До комісіѣ шкôльнои: (18 членôвъ): Асникъ Ст. Бадені, Балясичь, Чарторийскій, Дунаєвскій Альбинъ, Куиловскій, Романчукъ, Ст. Тарновскій старшій и молодшій, Поточекъ Войт. Дѣдушицкій и Цоль.

Наконець вôдчитано интерпеляцію пос. Крамарчика до Выдѣлу краєвого, чи готовъ вôнъ залагодити внесене пословъ: Сѣчиньского, Барабаша, Бобчиньского и Крамарчика, поставлені на попередныхъ сесіяхъ а маючі на цѣли змѣнити законъ дороговый въ той способъ, щобы престаціи въ натурѣ заступлено додатками до податкôвъ. На томъ закôнчено засѣдане а маршолокъ заявивъ, що повѣдомить пословъ письменно, коли буде слѣдуюче засѣданє.

Заразъ по засѣданю соймовôмъ уконституовали ся деякі комісіи въ сей способъ: адміністраційна: Землковскій предсѣдателемъ, Козебродскій єго заступникомъ, Тшецєскій и Торосевичь секретарями; — правнича: Цоль предсѣдателемъ, Вайґель заступникомъ, Ленартовичь и Клеменсевичь секретарями; — шкôльна: Чарторыйскій предсѣдателемъ, Ст. Тарновскій (старшій) заступникомъ, Райскій и Пашковскій секретарями; — петиційна: Голыѣвскій предсѣдателемъ, Мазаракій и Міцевскій заступниками, Меруновичь и Гаморакъ

Горѣючі звѣзды.

I.

Нова звѣзда на небѣ. — Теорія Ляпляса, або, якъ повстають звѣзды. — Сонце и сонѣчна система планетарна. — Марсъ, юпітеръ и сатурнъ. — Сталі звѣзды або сонця. — Будова сонця и єго свѣтло.

(Дальше.)

Пригадаймо собѣ ще разъ той здогадъ Ляпляса, що всѣ наші планеты повстали изъ якоись свѣтовои мраки и подумаймо собѣ, що та свѣтова мрака була первѣстно однаково розстелена въ просторѣ свѣта, такъ, що становила одну величезну, на міліоны и міліоны миль велику кулю. Рѣчь очевидна, що кожда хочь бы найменша частинка тои мраки, перла одна на другу; лишь ті частинки, що були на самôмъ вершку тои кулѣ, не мали вже зъ горы нѣякого напору. Перша частинка мраки на самôмъ вершку перла на другу пôдъ нею, а вôдтакъ вже обѣ разомъ перли на третю, а зъ тою разомъ на четверту и т. д. Чимъ дальше до середины тои мраковои кулѣ, тымъ бôльшій стававъ той напôръ, тымъ бôльше сходились єѣ частинки до купы, тымъ бôльше густою ставала мрака, ажъ въ самôмъ єѣ осередку утворилось дуже густе ядро, котре сталось осередкомъ нашого сонця. Такъ повстала сонѣчна куля, около котрои кружила ще проча мрака. Та свѣтова мрака мусѣла очевидно складати ся зъ такихъ самыхъ частинокъ, зъ якихъ ще й нинѣ складаєсь цѣлый нашь свѣтъ. Зъ того вже мусѣло бы выходити, що на сонци єсть така сама матерія, икъ н. пр. на нашôй земли. Що оно дѣйстно такъ, побачимо пôзнѣйше. Частинки тои мраки зблизивши ся разъ дуже значно до себе, могли вже лучити ся зъ собою у всѣлякі тѣла (хемічнымъ способомъ), черезъ що повставала теплота и свѣтло. А що тыхъ частинокъ була величезна маса, то й тепло и свѣтло ставало величезне, таке, якого мы й не въ силѣ собѣ уявити. Такимъ способомъ утворивъ ся осередокъ сонця, въ котрôмъ вся маса єсть ще до нинѣ дуже сильно розпалена и въ котрôй всѣ тѣла, які потворились зъ первѣстнои мраки, суть ще розтоплені и заєдно ще горять. Що такъ могло бы бути, на то дає намъ доказъ и наша земля, котра также колись мусѣла бути цѣла ростоплена. Атже ще до нинѣ находить ся въ земли розтоплена маса, котру вôдъ часу до часу выкидають зъ неи огнисті горы.

Зъ того всего, якъ и ще зъ деякихъ другихъ зъявищь приходимо до того переконаня, що на нашôмъ сонци єсть насамперѣдъ ядро зъ розтопленои и заєдно ще горѣючои масы. Зъ тои масы вытворюєсь вѣчно, скажѣмъ такъ, пара, котра грубою верствою якъ бы густо збитыми хмарами окружає то ядро и творить нѣбы поверхню сонця. Та поверхня єсть сильно розпалена и вôдъ неи головно иде свѣтло и тепло сонця; тому то й называє ся она свѣтляною верствою або банею (Photosphaere). Понадъ свѣтляною верствою лежить друга верства рѣдка якъ в. пр. нашь воздухъ; єсть то т. зв. воздухова верства (Atmosphaere). Она не єсть одностайна и заєдно змѣняє свôй видъ та порушаєсь; въ нѣй видко поломѣнь и промѣнє. Ся верства розпадаєсь на двѣ части: долѣшна, що припирає до свѣтлянои верствы, єсть тоненька и рожева, та выглядає такъ, якъ колибъ изъ поверхнѣ сонця выбѣгала сама поломѣнь и пôднимала ся въ гору; ся верства называєсь барвною верствою (Chromosphaere), а понадъ нею пôдоймаєсь ще четверта верства, т. зв. корона, котру найлѣпше тогды видко, коли єсть повне затьмѣнє сонця. Коли тѣнь мѣсяця засуне цѣлый кружокъ сонця и оно стане темне, тогды видко доокола него якъ бы вѣнокъ бѣлого якъ срѣбло свѣтла и то єсть якъ разъ послѣдна, найвысша верства сонця — корона.

Перейдѣмъ же теперь до свѣтла сонця.

секретарями; — буджетова: Є. Ексц. Дунаевскій предсѣдателемъ, ґр. Ст. Бадені и ґр. Стадницкій заступниками, Сціпіо и Ст. Єнджейовичь секретарями.

Пôсля всеи имовѣрности вôдбуде ся слѣдуюче засѣдане соймове десь ажь около 20 або 21 с. м., бо скорше не упоравсь комісія буджетова зъ залагодженемъ буджету и предложенемъ Выдѣлу краевого о управильненю фінансôвъ краевыхъ.

Зъ рускихъ товариствъ.

Товариство взаимныхъ обезпечень вôдъ огню пôдъ назвою „Днѣстеръ", основане зъ капіталомъ въ сумѣ 50.000 зр., приготовилось вже такъ, що розпôчне зъ днемъ 15 с. м. свою дѣяльнôсть. Оно выдало теперь вôдозву до Русинôвъ, въ котрôй подаючи коротко исторію свого заснованя повѣдомляе о тôмъ, що розпочинае свою дѣяльнôсть. Въ тôй вôдозвѣ сказано:

Всѣхъ членôвъ основателѣвъ числить нинѣ „Днѣстеръ" 350, межи тыми: священикôвъ 137, интеліґенціѣ свѣтскои 148, мѣщанъ и селянъ 65. Дня 29 червня с. р. вôдбулись въ сали „Дому Народного" перші загальни зборы членôвъ-основателѣвъ. Присутныхъ було 186 членôвъ. На зборахъ тыхъ выбрано одноголосно на основѣ статута Товариства почетнымъ президентомъ Товариства Єго Ексц. Впреосв. Митрополита дра Сильвестра Сембратовича. Крôмъ того выбрано членôвъ Рады надзираючои, заступникôвъ ихъ и комісію ревізійну. Рада надзираюча уконституувала ся на засѣданю дня 29 червня и выбрала зъ помѣжь себе: Теофіля Бережницкого президентомъ; о. Алексея Тороньского заступникомъ президента; дра Дамяна Савчака и дра Стефана Федака директорами. На засѣданю 15 липня заименувала Рада надзираюча: дра Антона Горбачевского технічнымъ директоромъ, Іосифа Ярембецкого заступникомъ директора технічного. Выбранôй дирекціи поручено вôдтакъ зорґанізувати Товариство.

Выконуючи поручене Рады надзираючои, дирекція „Днѣстра" покôнчила въ двохъ мѣсяцяхъ широки вступни роботы орґанізаційни, именувала по судовыхъ повѣтахъ делеґатôвъ, назначила аґентôвъ Товариства и, пôдготовивши дѣло обезпечень зъ всею точностію, починае его зъ Богомъ дня 15 вересня сего року.

Не потребуемо — каже вôдозва — доказувати потребу и значѣне власного Товариства обезпечень. Потреба такои институціѣ була велика. Вже въ 1870-ыхъ рокахъ вôдчували еѣ Русины и робили всяки стараня у правительства краевого и центрального, щобы мати свое товариство асекураційве. Народы, що лагодять для себе лучшу будучнôсть, стараютъ ся розвивати не лишь духови силы, але дбають рôвною мѣрою и про скрѣплене силъ своихъ матеріяльныхъ. „Днѣстеръ" скрѣпить тѝ силы въ двоякій спосôбъ, — безпосередно: обезпечуючи майно руске передъ елементарными шкодами розложенемъ втратъ на загалъ та приходячи пошкодованому зъ помочію матеріяльною, и посередно: зберегаючи ощадженый капіталъ грошевый, а крôмъ того дасть многимъ занятє и удержане.

Найлучшимъ доказомъ на то, що наша институція стане хосенною для Русинôвъ, есть та обставина, що товариства асекураційни у другихъ народôвъ принесли тымъ же народамъ лишь користи, и то дуже значни. Они не тôлько дають позну поруку обезпеченому, що его втрата, повставша черезъ елементарне нещасте, буде вôдповѣдно покрыта, але тѝ товариства стають ся основою другихъ фінансовыхъ та економічныхъ институцій. Незбитый примѣръ хосенности товариства асекураційного подае намъ Кракôвске Товариство обезпечень. Засноване зовсѣмъ скромненькими фондами, меншими нѣжь нашъ „Днѣстеръ", Товариство Кракôвске змогло въ часѣ свого 30-лѣтного истнованя не лишь покрыти случайни матеріяльни втраты обезпеченыхъ, але, зôбравши ощадностію и правильнымъ веденемъ дѣла дуже значни капіталы, дало починъ матеріяльный до заснованя другихъ економічныхъ институцій. Зъ руки того Товариства и зъ его помочи грошевои повстали: Щадниця кракôвска, Товариство взаимного кредиту, Банкъ заставничій въ Краковѣ и кôлькадесять товаристъ задатковыхъ въ краю. Товариства тѝ роблять вже нинѣ на свою руку, але житє дало имъ Кракôвске Товаристо обезпечень. Сей фактъ може насъ лишь ободрити. И мы свято вѣримо, що при солідарнôмъ дѣланю всѣхъ Русинôвъ, а совѣстнôмъ та огляднôмъ веденю дѣла асекураційного зô стороны дирекціѣ, — за що покликани до дирекціѣ личности ручать — „Днѣстеръ" станесь такожь розсадникомъ другихъ для Русинôвъ такъ дуже пожеланыхъ институцій фінансовыхъ та економічныхъ.

Звертаемо при тôмъ увагу Вп. Землякôвъ нашихъ на ту дуже важну обставину, що „Днѣстеръ", яко товариство оперте на взаимности, не выходить на вызыскуване членôвъ своихъ. Оно не есть акційнымъ. Зыски не йдуть въ руки основателѣвъ акціонерôвъ, а припадають самымъ же членамъ Товариства, т. е. тымъ лицямъ, котри майно свое обезпечили въ „Днѣстрѣ". Дотеперѣшни основателѣ, що вложили капіталъ 50.000 зр., уступлять, якъ лише число обезпеченыхъ зросте на стôлько, що звернуть сей основный фондъ. Не нинѣшни члены-основателѣ будуть орудувати дѣломъ асекураційнымъ и збережеными грôшми, а будуть майномъ тымъ розпоряджати тѝ люде яко члены Товариства, котри майно свое въ „Днѣстрѣ" обезпечили. Въ мѣру, якъ доходы Товариства при приязныхъ обставинахъ зростуть, — въ мѣру того зросту одержать члены Товариства, т. е. обезпечени, зъ кождымъ рокомъ не тôлько звороты зъ уплаченыхъ на обезпечене завдаткôвъ, але й сами завдатки на преміи будуть заедно чимъ разъ низши.

Въ тôмъ лежить властивый хосенъ товариствъ, опертыхъ на взаимности. Загалъ ручить за шкоду одиницѣ, одиниця причиняе ся до зросту капіталу, котрый есть власностію лишь того загалу и котрымъ загалъ по своѣй уподобѣ може розпоряджати.

Зъ тыхъ важныхъ причинъ мы смѣло глядимо на будучнôсть „Днѣстра". Товариство наше мусить зрости, мусить статись институціею, котру кождый Русинъ пôддержить морально и матеріяльно. Трудимось для себе, трудимось для добра нашои матеріяльно бѣдной вôтчины. Хочемо стати сильнѣйшими, хочемо ити тымъ битымъ а певнымъ шляхомъ, котрымъ идучи други народы скрѣпили себе, розжились широко и здобули для себе значѣне. Починаючи про те дѣло асекураційне зъ Богомъ, маемо повну надѣю, що всѣ Русины пôддержать охотно перше руске Товариство обезпечень. Движиме и недвижиме майно свое убезпечить Русинъ лише въ „Днѣстрѣ". Численне приступлене Русинôвъ до „Днѣстра" запоручить Товариству нашому вôдъ разу тревалый и крѣпкій бытъ.

Примѣчаемо, що въ тыхъ повѣтахъ судовыхъ, въ котрыхъ поки що не установлени ще наши аґенты, внесеня на обезпеченя можна подавати черезъ сусѣдныхъ аґентôвъ або просто до Дирекціѣ у Львовѣ. Потрѣбни друки пришле Дирекція на жадане вôдворотною почтою. — У Львовѣ дня 8 н. ст. вересня 1892. — Президія Рады надзыраючои: *Теофіль Бережницкій. О. Алексей Тороньскій.* — Дирекція: *Дръ Дамянъ Савчакъ. Дръ Антôнъ Горбачевскій. Іосифъ Ярембецкій.*

Перегляд политичный.

Найвысшимъ розпоряджененмъ зъ дня 5 вересня, скликани спôльни Делеґаціи на день 1 жовтня с. р. до Будапешту.

Абы его докладно зрозумѣти, треба насамперёдъ знати, що то есть свѣтло. Чи оно якась така матерія, що бѣжить вôдъ сонця до насъ, чи що? Колибъ то була матерія, то мы преці булибы пôзнали еѣ вже давно. Атже мы умѣемо и безъ сонця робити свѣтло: въ ночи запалюемо свѣчку або скипку зъ дерева, она горить а мы видимо свѣтло, а всежь таки не можемо его зловити въ руки. Видко, що свѣтло щось такого, що мы можемо лишь нашими очима поняти. Въ нашихъ очахъ кôнчать ся, бачите, нервы, котри, коли ихъ щось въ певный спосôбъ подражнить, то родять въ насъ понятє свѣтла. Але що то такъ дражнить въ нашихъ очахъ тѝ нервы? То якъ разъ найтруднѣйша рѣчь пояснити. Учени шукали всѣлякихъ способôвъ, щобы зъявище пояснити и наконець прийшли до того переконаня, що въ цѣлôмъ свѣтѣ мусить ще щось бути такого, чого мы не можемо нѣякъ спôзнати, а оно таки есть и коли дрожить та доторкае черезъ очи нашихъ нервôвъ, то выкликуе въ нихъ враженє свѣтла. То непонятне для насъ „щось" назвали учени свѣтлянымъ етеромъ. Той етеръ, кажуть они, выповняе весь свѣтъ, стелить ся въ нѣмъ всюды рôвномѣрно и входить въ кожде тѣло. Коли що небудь горить, то той етеръ зачинае тогды дрожати а то дрожане несесь по нѣмъ чимъ разъ дальше и дальше, иде по нѣмъ филями подôбно такъ, якъ сунуть ся доокола филѣ по тихôй водѣ коли кинути въ ню камѣнь. Коли тѝ филѣ дрожачого етеру дойдуть вôдъ якогось горѣючого тѣла ажь до нашихъ очей а черезъ нихъ дôстануть ся ажь до нервôвъ, то выкликують въ насъ враженє, котре мы называемо свѣтломъ.

То дрожане етеру можна дуже добре порôвнати зъ дрожанемъ нашого воздуха; акъ бы воздухъ не дрожавъ, значить ся, якъ бы голосъ по нѣмъ не нѣсъ ся филями, то мы бы нѣчого не чули. Коли воздухъ задрожить 16 разôвъ на секунду, то мы чуемо грубый (низькій) голосъ; колижь задрожить 4000 разôвъ на секунду, то мы можемо ще почути найтоншій (найвысшій) голосъ. Етеръ мусить однакожь далеко скорше дрожати, щобы мы побачили свѣтло. Але якъ не вôдъ кождого голосу воздухъ однаково дрожить, такъ и не дрожить етеръ однаково при каждôмъ свѣтлѣ. Вымѣрено докладно, що тогды н. пр., коли мы видимо червоне свѣтло, то етеръ дрожить 433 біліонôвъ разôвъ (433,,000.000,000.000) на секунду. Зъ вôдси то и походить, що свѣтло несе ся далеко скорше якъ голосъ. Вернѣмъ ще теперь назадъ до сонця.

Свѣтло сонця есть бѣле; длячого, побачимо пôзнѣйше. Оно несе ся вôдъ сонця зъ такою скоростію, що робить 42 тысячѣ миль на секунду. Колижь вôдъ землѣ до сонця есть 21 міліонôвъ миль, то свѣтло мусить зъ вôдтамъ бѣчи на землю 500 секундъ або 8 мінутъ и 20 секундъ. Оно повстае зъ того, що сонце горить и тымъ способомъ заставляе свѣтляный етеръ дрожати. Колибъ сонце перестало горѣти, то не було бы й свѣтла. Зважможь теперь, що маса сонця есть майже пôвтора міліона разôвъ такъ велика якъ наша земля, значить ся, що зъ него можна бы пôвтора міліона такихъ земель наробити, якъ наша. Колибъ отже що року выгорѣвъ зъ него такій кусень якъ наша земля, то все таки свѣтило бы оно ще пôвтора міліона лѣтъ на нашу землю и ажь по сѣмъ часѣ бы згасло.

Такимъ самымъ способомъ несе ся и тепло изъ сонця на землю, лишь що може о одну пяту часть поволѣйше, якъ свѣтло.

Зъ того, що тутъ сказано о свѣтлѣ сонця, можна догадувати ся, що такъ само есть и на другихъ сонцяхъ або сталыхъ звѣздахъ и они горять такъ само якъ наше сонце та посылають етеромъ свое свѣтло до насъ, а мы тогды кажемо що они свѣтять. Свѣтло то найважнѣйша звязь, яка вяже насъ зъ другими звѣздами; оно то подае намъ звѣстку и зъ тыхъ свѣтôвъ, що міліоны а міліоны миль вôдъ насъ далеко; оно розказуе намъ, що дѣе ся на тыхъ звѣздахъ высоко понадъ нами и показуе, зъ чого они зложени. Якимъ способомъ учить оно насъ того всего, побачимо въ слѣдуючôмъ.

(Дальше буде).

На засѣданю ческого сойму поставили Старочехи интерпеляцію въ справѣ охороны ческои народности, покликуючись на то, що дѣялось въ Ліберцу. Герольдъ домагавъ ся именемъ Молодочеховъ, щобы соймъ зажадавъ вôдкликаня розпорядженя въ справѣ утвореня суду повѣтового въ Бекельсдорфѣ.

Ческû послы въ моравскôмъ соймѣ ухвалили выступати и сеи сесіѣ въ одномъ клюбѣ и не розбивати ся на Старо- и Молодочехôвъ.

Одинацять ґуберній россійскихъ зголосило ся до правительства о удѣлене запомогъ на засѣвы и выживлене черезъ зимовû мѣсяцѣ. На ту цѣль домагають ся они загаломъ тринацять міліонôвъ рублѣвъ.

Вся праса еропейвска займае ся теперь справою, хто буде наслѣдникомъ Ґірса въ россійскôмъ кабінетѣ. Кажуть загально, що теперѣшный его заступникъ, Шишкінъ, мае найменше шансъ. Яко кандидатôвъ наводять: амбасадора въ Лондонѣ Штапя, амбасадора въ Парижи Моренгейма, амбасадора у Вѣдни кн. Лабанова и наконець кн. Оболеньского.

Ворохобня въ Марокко закôнчила ся зовсѣмъ несподѣвано. У начальника султаньского войска явила ся депутація Анґерцѣвъ, котра заявила ему, що ихъ шейкъ Гаманъ пôддае ся султанови на ласку и неласку. Самъ шейкъ не ставивъ ся ще и крые ся десь въ горахъ.

Новинки.

Львôвъ дня 12 вересня.

— **Громадѣ Вербôвъ**, въ подгаєцкôмъ повѣтѣ, удѣлилъ Є. Вел. Цѣсарь 50 зр. на урядженє церкви.

— **Хрестины** новонародженои доньки Найдост. Арх. Леопольда Сальватора вôдбудуть ся дня 14 с. м. о год. 11 рано въ катедрѣ латиньскôй. Хрестити буде Є. Екец. Архіепископъ Моравскій въ товариствѣ клиру.

— **Ц. к. краєва Рада школьна** ухвалила на засѣданю дня 5 вересня: 1) Затвердити выбôръ Тад. Старжиньского властителя Деревнѣ и презеса рады пов. въ Жовкви, на заступника предсѣдателя окр. рады шк. въ Жовкви; 2) зорґанізувати школу народну въ Островѣ, пов. коломыйского вôдъ 1 лютого 1893; 3) именувати суплентами: Винт. Кубика, Домин. Желяка и Ив. Манулика въ V ґімназіи у Львовѣ; 4) признати титулъ професора учителеви ґімназіяльному въ Тернополи Іос. Нохави; 5) именувати учителями школъ народныхъ: Іос. Пюркевича директоромъ школы им. Сташица у Львовѣ, Мих. Кляйндінста ст. учителемъ школы муж. им. св. Маріи Магдалены у Львовѣ, Мих. Бандуровича и Ром. Цѣшевского ст. учителями школы муж. им. св. Мартина у Львовѣ, Кароля Винницкого ст. учителемъ школы муж. им. Чацкого у Львовѣ, Кар. Яновского стар. учителемъ школы муж. им. Єлисаветы у Львовѣ, Алоїсія Горецкого уч. въ Гниличкахъ, Кав. Цвечка въ Позванцѣ Гнилôй, Теклю Навроцку и Ан. Литвиновичѣвну мол. учительками школы женьскои въ Станіславовѣ, Нест. Корончевского уч. въ Тростянци, Ом. Друка въ Нижбôрку старôмъ, Мар. Сербеньску мол. учителькою въ Будзановѣ, Мик. Стефановича уч. въ Вôкнѣ, Стан. Цьвонкальского въ Сороцѣ и Зіслю Наврôвну мол. учителькою въ Пôдволочискахъ; 6) признати пятилѣтнû додатки: Станісл. Пионткевичеви, директорови ґімназіѣ въ Перемышли, четвертый додатокъ дрови Фр. Ґреґорчикови, директорови ґімназіѣ въ Бережанахъ, четвертый додатокъ; кс. Ант. Гохекерови, професорови ґімназіѣ въ Бережанахъ другій додатокъ и Іос. Васильковскому, професорови ґімназіѣ въ Коломыи другій додатокъ.

— **Презенту** на опорожнену гр. кат. парохію наданя цѣсарского въ Хомчинѣ надало ц. к. Намѣстництво о. Рогужиньскому, гр. кат. парохови въ Тростянци.

— **П. Иванъ Ружицкій**, професоръ руского языка въ учительскôй семинаріи въ Черновцяхъ, одержавши посаду руского языка въ рускôй ґімназіѣ у Львовѣ, зрезиґнувавъ зъ тои посады а оставъ ся на дотеперѣшнôй въ Черновцяхъ.

— **Дръ Антôнъ Горбачевскій** зложивъ минувшои пятницѣ у Львовѣ испытъ адвокатскій.

— **Дръ Володимиръ Солтикевичь**, лѣкарь полковый, перенесеный изъ Сераєва до 11 полку уланôвъ.

— **Товариство „Родина“ и „Школьна помôчь“** въ Коломыи устроюють въ кôнцемъ сего мѣсяця концертъ и забаву зъ танцями на дохôдъ „Школьнои Помочи“. Комітетъ заходить ся надъ добором програмы и щобы забава добре удала ся. Запросины сими днями розôшлють ся и оголосить ся день концерту.

— **Товариство имени Шевченка** одержало концесію на отворенє книгарнѣ. Колибъ товариство само повело добре книгарню, котру буде теперъ могло отворити, то зарадило бы потребѣ, котру вже вôдъ давна всѣ вôдчуваємо, бо доси въ продажи рускихъ книжокъ були дуже невôдрадни вôдносины; коли появилась де яка руска книжка, то годѣ було єѣ де допытатись.

— **Записы** слухачѣвъ ц. к. Школы ветеринаріѣ у Львовѣ зачнуть ся дня 1 жовтня и будуть тревати до 8 жовтня.

Въ школахъ народныхъ на Буковинѣ заведено улѣпшену правопись руску. Тамъ теперь уживають букваря уложеного окруж. инспекторомъ Ом. Поповичемъ, пôсля новои правописи и затвердженого ц. к. Міністерствомъ, а писаного фонетично.

— **Панѣ Янiна Бродска** задумує, якъ доносять краковскû часописи, вступити до монастиря сс. Кармелітанокъ, де житє монашє єсть одно зъ найострѣйшихъ.

— **Огнѣ.** Зъ О г л я д о в а пишуть, що пôдозрѣного о пôдпалъ въ чотирехъ выпадкахъ огню, мешканця тамошного Варицкого, арештовано и вôдставлено до Радехова. — Дня 8 вересня зъ полудня ударивъ грôмъ въ стодолу найзаможнѣйшого господаря въ Б ô б р ц ѣ, Вондрачка, и спаливъ цѣлый будынокъ, а такожъ другій его дôмъ, де мешкавъ депендентъ нотаріяльный Селецкій. Сусѣды зъ трудомъ выратували трохи рѣчей. Шкода незабезпечена выносить бôльше якъ 7000 зр. — Въ К о л о м ы и горѣло послѣдными днями ажь чотири разы. Всѣ огнѣ не зробили великои шкоды задля енерґічного ратунку. До ратунку и зльокалізованя огня причинили ся дуже студенты.

— **Фальшôвники монетъ**. Вже вôдъ довшого часу у Львовѣ и на провінціи кружили фальшивû 10 и 20-крайцаровû монеты. Хочь и якъ старала ся поліція выкрыти виновника, все не удавало ся єй, бо якъ и дôйшла, у котрого купця чи въ склепѣ найдено таку монету, то купець орудуючи бôльшими грôшми не вмѣвъ навѣть сказати, вôдъ кого дôставъ фальшиву монету. Ажь передъ колькома днями аґентъ поліційный довѣдавъ ся, що якійсь молодый чоловѣкъ шукає спôльника до розширюваня фальшивыхъ монетъ. Довѣдавшись, хто се, аґентъ арештувавъ на виставѣ промыслу будôвляного 30-лѣтного Стан. Сомполиньского, токаря машинового, родомъ зъ Нешавы, ґуберніѣ варшавскои. Вже въ роцѣ 1887 выгнано его зъ Кракова за границю, бо дыбавъ на чуже майно. При нѣмъ найдено богато фальшивыхъ монетъ, але вôнъ каже, що дôстававъ ихъ вôдъ якогось чоловѣка, котрого добре не знає, а котрый самъ выраблявъ ихъ, и то 20 кр. за 8 кр., а 10 кр. за 4 кр. Що до своихъ вôдносинъ, не хотѣвъ вôнъ нѣчого сказати. Ажь коли въ мешканю его въ ринку пôдъ ч. 17 на третôмъ поверсѣ найдено дѣйстный варстатъ до фальшованя монетъ, богато готовыхъ вже грошей, машины и рôжнû приборы, тогды ажь признавъ ся вôнъ до вины. Вôдъ трехъ лѣтъ живъ вôнъ у Львовѣ пôдъ рôжными именами и пустивъ въ свѣтъ 6000 фальшивыхъ монетъ. Що мусѣвъ мати до того и спôльникôвъ, то певна рѣчь. Оденъ зъ нихъ, челядникъ годинникарскій, Каз. Санталецкій, вже признавъ ся до спôлки. Дальшû доcлѣды веде енерґічно поліція.

— **Скарбы Єѣ Вел. Цѣсаревои.** Не всѣ знають, що приватный збôръ дорогоцѣнностей Єѣ Вел. Цѣсаревои австрійскои належить до найбогатшихъ въ Европѣ. Тому 26 лѣтъ оденъ золотникъ черезъ шѣсть днѣвъ списувавъ тû дорогоцѣнности на шести аркушахъ перґаміну и оцѣнивъ ихъ на пôвтретя міліона зр. вартости. Нинѣ вартôсть тая два разы бôльша. Незвычайно гарнымъ єсть потрôйный шнуръ перелъ, подарованый Єѣ Величеству въ день уродинъ пок. Арх. Рудольфомъ. Прикрасу тую оцѣняють на 300.000 зр. Притôмъ годить ся згадати, що Єѣ Вел. Цѣсарева, коли бере яку дорогоцѣннôсть зъ родинного скарбу Габсбурґôвъ, то дає на то реверсъ. Скарбъ Габсбурґôвъ далеко богатшій, якъ приватный скарбъ Єѣ Величества.

— **Довгій вѣкъ.** Въ Месинѣ мешкає старушка, котра родила ся ще въ р. 1778, отже має 114 лѣтъ. Мимо такъ незвычайного вѣку она ще добре чує и видить та по цѣлыхъ дняхъ шиє. Притôмъ зовсѣмъ не здитинѣла, а умъ у неи ще свѣжій. Она малого росту, зморщена, але держить ся просто, якъ кôлокъ. Зве ся Тереса Валяда и жиє вже 50 лѣтъ зъ милостинѣ.

— **Вулканъ Арву на островѣ Санґіръ**, якъ мы свого часу доносили, поробивъ страшнû спустошеня. Теперь по близшимъ вѣстямъ, якû зъ вôдтамъ прийшли, мало згинути далеко бôльше людей, якъ перше начислили. Черезъ выбухъ вулькану згинуло бôльше якъ 2000 людей. Теперь тѣла тыхъ нещасныхъ жертвъ прятають, якъ можуть, скоро, бо лякають ся, щобы зъ того не повстала зараза. Въ селѣ Неґореі-Багу погинули всѣ люде. Два потоки огню и лявы окружали село тоє зъ двохъ боковъ, такъ що ґазы и огонь не дали людямъ втечи и всѣ выгинули страшною смертію. Зъ горы падавъ на нихъ розпаленый попѣлъ и жужлѣ, а зô всѣхъ сторôнъ дѣйстне море огню палило все по дорозѣ. Богато небôщикôвъ має покривленû пальцѣ, мабуть зъ болю. Въ церквѣ найдено повно мерцѣвъ. На амбонѣ найдено священика въ поставѣ, якъ потѣшавъ нещасныхъ людей. На величезнôмъ просторѣ все выгорѣло до тла, дерева, трава и т. п. Довго треба буде ждати, закимъ земля буде могла щось родити.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 12 вересня. Є. Вел. Цѣсарь вôдъѣхавъ вчера вечеромъ на маневры до Пятицерковъ на Угорщинѣ. — Зъ нагоды именинъ царя вôдбули ся торжественнû богослуженя въ Парижи, Бѣлградѣ и Букарештѣ.

Гамбурґъ 12 вересня. Вчера занедужало тутъ 310 людей на холеру а померло 161; до шпиталѣвъ перевезено 148 недужихъ и 59 померлихъ.

Больонія 12 вересня. Передъ входомъ до уряду телеґрафічного выбухла вчера рано велика бомба. Выбухъ бувъ такъ сильный, що розтрѣскавъ всѣ вôкна; притôмъ покалѣчило тяжко одного журналіста. Бюро аґентіѣ Стефаніого зовсѣмъ розвалило. Арештовано кôлькохъ людей, пôдозрѣныхъ о то, що пôдложили бомбу.

Ґенова 12 вересня. Король надавъ мѣжь иншими француському адміралови Рієйнерови велику ленту ордера св. Лаврикія и Лазара а адміраламъ австро-угорскимъ, испаньскои и арґентиньскои ескадры великû хресты тогожь самого ордера. Вчера оглядавъ король поодинокû ескадры.

Парижъ 12 вересня. Станъ здоровля въ Парижи и Гаврѣ поправивъ ся; вчера занедужало тутъ 52 людей на холеру а померло 30, въ Гаврѣ занедужало 8 а померло 6.

Ню-Йоркъ 12 вересня. Коло Бостону наѣхавъ поѣздъ тягаровый на особовый, при чôмъ згинуло 8 людей а 25 єсть покалѣченыхъ.

Парижъ 12 вересня. Въ Абомей въ Дагомею выбухла революція, але король Беганзінъ ще въ пору єѣ усмиривъ.

Розкладъ поѣздôвъ зелѣзничихъ

(важный вôдъ 1 мая с. р.)

Вôдходять:	Курєръ		Особовый			Мѣшаный
До Кракова	3·07	10·41	5·26	11·01	7·56	—
„ Пôдволочискъ въ Пôдв.	3·10	—	10.02	10·52	—	—
(въ голов. двор.)	2·58	—	9·41	10·26	—	—
„ Черновець	6·36	—	9·56	3·22	10·56	—
„ Стрыя	—	—	6·16	10·21	7·41	—
„ Белзця	—	—	9·51	—	—	—
„ Сокаля	—	—	—	—	—	7·36
„ Зымнои Воды	—	—	4·36	—	—	—

Приходять:	Курєръ		Особовый			Мѣшаный
Зъ Кракова	6·01	2·50	9·01	6·46	9·32	—
„ Пôдволоч. на Пôдзам.	—	2·45	9·17	6·55	—	—
„ (на гол. двор).	—	2·57	9·40	7·21	—	—
„ Черновець	10·09	—	7·56	1.42	7·06	—
„ Стрыя	—	—	1·41	9·16	2·35	—
„ Белзця	—	—	4·48	—	—	—
„ Сокаля	—	—	—	—	—	8·32

Ч а с ъ, л ь в ô в с к і й; рôзниця вôдъ середно-европейского (зелѣзничого) о 35 мінутъ: на зелѣзницяхъ 12 год., у Львовѣ 12 и 35 мін. Цифры товстû и пôдчеркненû мінуты означають часъ нôчный вôдъ 6 год. вечеромъ до 5 год. 59 мін. рано.

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Крехoвецкій

Експедиція мѣсцева
НАРОДНОИ ЧАСОПИСИ

зъ днемъ 1 (13) сѣчня 1892 перенесена до

„БЮРА ДНЕВНИКÔВЪ“ ЛЮДВИКА ПЛЬОНА,

улиця Кароля Людвика, ч. 9.

„Бюро Дневникôвъ“ буде приймати, выключно, вôдъ Нового року предплату мѣсцеву.

Инсераты („оповѣщеня приватнй“) якъ для „Народнои Часописи“ такъ также для „Ґазеты Львôвской“ вôдъ теперь буде принимати лишь горѣ назване „Бюро Дневникôвъ“ Людвика Пльона.

КОНТОРА ВЫМѢНЫ
ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує и спродає

ВСЯКИЙ ЕФЕКТЫ И МОНЕТЫ

по курсѣ деннôмъ найдокладнѣйшôмъ, не числячи жадной провізіи.

Яко добру и певну льокацію поручае:

4½% листы гіпотечнй.	4% пожичку пропінаційну галицку.
5% листы гіпотечнй преміованй.	5% „ „ буковиньску.
5% листы гіпотечнй безъ преміи.	4½% пожичку угорской желѣзнои дороги державнои.
4½% листы Тов. кредитового земс.	4½% пожичку пропінаційну угорску.
4½% листы Банку краевого.	
4½% пожичку краеву галицку.	

4% угорскй Облигаціи индемнизаційнй,
котрй то паперы контора вымѣны Банку гіпотечного всегда купуе и продае по цѣнахъ найкориснѣйшихъ.

Увага: Конторъ вымѣны Банку гіпотечного приймае вôдъ Вп. купуючихъ всякй выльосованй, а вже платнй мѣсцевй паперы цѣннй, якъ такожь купоны за готôвку, безъ всѣлякои провізіи, а противно замѣсцевй лишень за ôдтрученьемъ коштôвъ.

До ефектôвъ, у котрыхъ вычерпали ся купоны, доставляе новыхъ аркушѣвъ купоновыхъ, за зворотомъ коштôвъ, котрй самъ поносить. 2

ПРИГОТОВЛЕНЕ
на
ОДНОРОЧНЫХЪ ОХОТНИКÔВЪ
и до принятя въ
Ц. И К. ВОЙСКОВЙ ШКОЛЫ

починае ся въ приватной войсковôй приспособляючôй школѣ — **3 лютого с. р.**

Frisch, Wien 1, Schottenbasteingasse 4.

директоръ, ц. и к. майоръ въ пенс., упередъ проф. въ ц. и к. Академіи вôдъ жені и корпусѣ вôдъ кінъ и пр.

Проґрамы даромъ.

Штучнй 80
зубы и щоки

пôсля найновѣйшого систему американьского въ каучуку, золотѣ и целюлоидѣ, якъ такожь всякй направы зубôвъ и то дешево, навѣть на раты споруджае ателіе дентистично-технічне

Б. БЕРҐЕРА

у Львовѣ ул. Кароля Людвика ч. 5. домъ Всп. н. Штромеґера.

Австрійско-угорска
FINANZ-RUNDSCHAU

Признане, якого доси зазнавало наше письмо, дало намъ товчокъ, **побôльшити** его обємъ а то такъ що до **формату** якъ и що до **змѣсту** нашои часописи. Въ рамкахъ дотеперѣшныхъ буде ся обговорювати, такъ якъ и доси, всѣ **фінансовй и господарскй обявы обширно и предметово.** Всежь при тôмъ можемо числити, що въ новôй своей формѣ нашъ збôльшеный дневникъ знайде вôдкликъ голоснѣйшій. Попри жертвы, якй на насъ накладае побôльшене обему, **высокôсть предплаты** **зôстае незмѣнена**, така якъ доси, бо мы намагаемо знайти бôльше розповсюднене.

Число пробне даромъ.

Рôчна предплата за 52 богатй змѣстомъ числа 1 зр.

Адміністрація: Wien, I. Wollnerstrasse 11

Антикварска оферта.

МАЙЕРЪ, ЛЕКСИКОНЪ
4 (найновѣйше) выдане

16 елегантныхъ томôвъ оправленыхъ въ полотно, якъ новй, замѣсть

зр. 96 зр. 55.

M. Kuppitsch W-we, Wien, 1 Schottenring 8.

Поручае ся **ТОРГОВЛЮ ВИНЪ** Людвика Стадтміллера у Львовѣ. 30

За друкарнѣ В. Ковальского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.